

การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการสู่ความเป็นเลิศด้านนาฏศิลป์ ดนตรี คีตศิลป์ และทัศนศิลป์ของสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์**

The Development of a Management Model Towards Excellence in Dramatic Arts, Musical Arts, and Visual Arts of Bunditpatanasilpa Institute

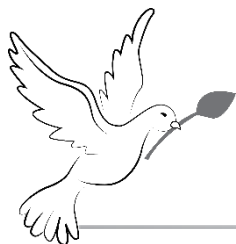
¹ธนาวุฒิ สุขสำราญ, จักรกฤษณ์ โปณะทอง และ จตุพล ยงศร

¹Thanawuth Suksamran, Chakrit Ponathong and Chatupol Yongsorn

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

Faculty of Education, Srinakharinwirot University, Thailand

¹Corresponding Author's Email: thanawuth.suksamran@gs.swu.ac.th

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพความคาดหวังของการบริหารจัดการสู่ความเป็นเลิศด้านนาฏศิลป์ ดนตรี คีตศิลป์ และทัศนศิลป์ของสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ 2) เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการสู่ความเป็นเลิศด้านนาฏศิลป์ ดนตรี คีตศิลป์ และทัศนศิลป์ของสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ 3) เพื่อให้ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในการนำรูปแบบการบริหารจัดการสู่ความเป็นเลิศด้านนาฏศิลป์ ดนตรี คีตศิลป์ และทัศนศิลป์ของสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ไปใช้ เป็นการวิจัยแบบผสมผสานวิธี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้จำนวน 365 คน โดยสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างกับผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 8 คน เก็บแบบประเมินจาก ผู้บริหาร คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา ในสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ จำนวน 291 คน ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาแบบและข้อเสนอแนะ จำนวน 9 คน และ ประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารจัดการสู่ความเป็นเลิศด้านนาฏศิลป์ ดนตรี คีตศิลป์ และทัศนศิลป์โดยผู้บริหาร คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 57 คน ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การจัดลำดับดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI) และการทดสอบที (t-test dependent)

ผลการวิจัยพบว่า 1) ค่าความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารจัดการสู่ความเป็นเลิศด้านนาฏศิลป์ ดนตรี คีตศิลป์ และทัศนศิลป์ของสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ที่มากที่สุดคือ ด้านการให้ความสำคัญกับผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย รองลงมา คือ ด้านการมุ่งเน้นบุคลากร ถัดมาสองด้านที่เท่ากัน คือ ด้านการวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้ และ ด้านผลลัพธ์การดำเนินการ ด้านการมุ่งเน้นระบบปฏิบัติการ

* บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของการวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการสู่ความเป็นเลิศด้านนาฏศิลป์ ดนตรี คีตศิลป์ และทัศนศิลป์ของสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์

* Received May 13, 2020; Revised August 3, 2020; Accepted August 13, 2020

ด้านภาวะผู้นำและการนำองค์กร และด้านการวางแผนกลยุทธ์ ตามลำดับ 2) รูปแบบการบริหารจัดการสู่ความเป็นเลิศด้านนาฏศิลป์ ดนตรี คีตศิลป์ และทัศนศิลป์มี 7 องค์ประกอบ จำนวน 46 ข้อ มีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมากและสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ 3) ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในการนำรูปแบบไปใช้ ประกอบด้วย 1) นโยบายระดับกระทรวง จำนวน 7 ข้อ 2) นโยบายระดับสถาบัน จำนวน 7 ข้อ และ 3) นโยบายระดับคณะและวิทยาลัย จำนวน 7 ข้อ

คำสำคัญ: ความต้องการจำเป็น; นาฏศิลป์ ดนตรี คีตศิลป์ ทัศนศิลป์; สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์

Abstract

The research article consisted of the following objectives: 1) to study the current conditions and expectations on the management towards excellence in dramatic arts, musical arts, and visual arts of Bunditpatanasilpa institute; 2) to develop a management model towards excellence in dramatic arts, musical arts, and visual arts of Bunditpatanasilpa institute; and 3) to provide suggestions on the policy in applying a management model towards excellence in dramatic arts, musical arts, and visual arts of Bunditpatanasilpa institute. The study was mixed-methods research. The sample group included 365 persons by means of semi-structured interviews with 8 experts; 291 administrators, lecturers, and educational personnel to fill in an assessment form; 9 experts to assess a model and provide suggestions; 57 administrators, lecturers, and educational personnel to evaluate the suitability and feasibility of a management model towards excellence in dramatic arts, musical arts, and visual arts. The statistics used for data analysis were frequency, percentage, average, standard deviation (S.D.), priority needs index (PNI), and t-test.

The research results revealed as follows: 1. The aspect that needed the most development in management towards excellence in dramatic arts, musical arts, and visual arts of Bunditpatanasilpa institute was the priority given to the service recipients and stakeholders, followed by an emphasis on personnel. While the aspect of evaluation, analysis, and knowledge management and the aspect of the operation results received an equal need. Followed by the aspect of an emphasis on the operating system, the aspect of leadership and organizational leadership, and lastly, the aspect of strategic planning; 2. A management model towards excellence in dramatic arts, musical arts, and visual arts consisted of 7 components with 46 items were found to have overall suitability at a high level which was higher than the set criteria with statistical significance at the .01 level; and 3. The suggestions on the policy in applying a management model consisted of 1) Ministry level policy in a total of 7 items, 2)

institutional level policy in a total of 7 items, and 3) faculty and college policy in a total of 7 items.

Keywords: Priority Needs Index; Dramatic Arts, Musical Arts, and Visual Arts; Bunditpatanasilpa Institute

บทนำ

ปัจจุบันมีสถาบันอุดมศึกษาที่มีการบริหารจัดการสู่ความเป็นเลิศด้านนาฏศิลป์ ดนตรี คีตศิลป์ และทัศนศิลป์จนสามารถสร้างสรรค์ผลงานให้เป็นที่รู้จักในสังคม และประเทศชาติ ได้แก่ สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ เป็นสถาบันที่มีการบริหารจัดการการศึกษาด้านนาฏศิลป์เป็นหลักสูตรที่เน้นการเรียนการสอนด้านนาฏศิลป์ ทั้งทางด้านปฏิบัติและทฤษฎี หมายรวมถึงองค์ความรู้ทางศาสตร์และศิลป์เชิงลึกในนาฏศิลป์ เพื่อผลิตบัณฑิต ให้มีความรู้ความสามารถความชำนาญ เป็นมืออาชีพและเป็นฐานรากสำคัญในการอนุรักษ์สืบสานงานด้านนาฏศิลป์ ตลอดจนสร้างสรรค์งานให้เป็นที่ยอมรับในระดับชาติและนานาชาติ เพื่อเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมอันเป็นเอกลักษณ์ของชาติให้เป็นที่ประจักษ์ อีกทั้งมุ่งฝังจิตสำนึกให้บัณฑิตมีคุณธรรม จริยธรรม มีความรับผิดชอบต่องานต่อสังคมไทย และสังคมโลก (Bunditpatanasilpa Institute, 2017)

การบริหารจัดการการศึกษาด้านทัศนศิลป์ในปัจจุบันเป็นการต่อยอดทักษะด้านศิลปกรรมร่วมสมัย และช่างศิลป์ไทยให้เกิดความเชี่ยวชาญ มีรูปแบบและลักษณะเฉพาะนำไปปรับใช้ให้เกิดประโยชน์เหมาะสมต่อความต้องการของสถานประกอบการและหน่วยงานทันต่อการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ ของสังคม รวมทั้งบัณฑิตสามารถสืบทอดและประยุกต์องค์ความรู้ ภูมิปัญญา ความเชื่อ ทักษะฝีมือ ที่มีอัตลักษณ์ด้านศิลปกรรมของช่างไทยในอดีต เป็นการเรียนรู้วิถีชีวิตแนวความคิด มรดกทางศิลปวัฒนธรรมดั้งเดิม ผสมผสานบูรณาการด้านมุมมอง จินตนาการ ทศนคติ ลักษณะทางคุณธรรม จริยธรรม และทักษะที่ดีของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ทั้งด้านความรู้ กระบวนการคิดวิเคราะห์ การประยุกต์ สร้างสรรค์ การจัดการ การนำเสนอ การทำงานเป็นทีม การใช้เทคโนโลยี ความเข้าใจต่อสถานการณ์โลกและสิ่งแวดล้อมเพื่อพัฒนาองค์ความรู้ สร้างสรรค์ผลงานศิลปกรรมไทยร่วมสมัยขึ้นใหม่ เป็นการสร้างคุณค่าและมูลค่าเพิ่ม เกิดประโยชน์ต่อการประกอบอาชีพการพัฒนาในหลาย ๆ ด้านของตนเอง สังคม และประเทศชาติ (Bunditpatanasilpa Institute, 2018)

การบริหารจัดการแนวทางปฏิบัติที่ดี (Best Practice) เป็นวิธีปฏิบัติหรือขั้นตอนการปฏิบัติที่ทำให้องค์การประสบความสำเร็จหรือนำไปสู่ความเป็นเลิศตามเป้าหมายเป็นที่ยอมรับในวงวิชาการหรือวิชาชีพนั้น ๆ และมีหลักฐานของความสำเร็จปรากฏชัดเจน โดยมีการสรุปวิธีปฏิบัติ หรือขั้นตอนการปฏิบัติตลอดจนความรู้และประสบการณ์ที่ได้บันทึกเป็นเอกสาร และเผยแพร่ให้หน่วยงานภายในหรือภายนอกสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ ได้แก่ 1) Best Practice เกิดจากตัวบุคคล เนื่องมาจากการทำงานทุกคนจะเกิดการเรียนรู้ไปสู่เป้าหมายของหน่วยงาน ซึ่งผู้ปฏิบัติจะเรียนรู้ Good Practice หรือ Best Practice ความริเริ่มสร้างสรรค์การแก้ปัญหาที่ดี หรือเกิดจากการได้รับรู้เสนอแนะผู้บริหาร เพื่อนร่วมงาน หรือจะเป็นหน่วยงานอื่น ๆ ซึ่งก่อให้เกิดการสร้างสรรค์ วิธีการใหม่ ๆ ขึ้น หรือวิธีที่ดีกว่าเดิม 2) Best Practice เกิดจากอุปสรรค การทำงาน

ต่าง ๆ ย่อมมีอุปสรรคต่าง ๆ ที่เป็นตัวขัดขวางไม่ให้งานเป็นไปตามเป้าหมายที่มุ่งหวังเอาไว้ เกิดความกดดันที่มาจากผู้บริหาร หรือการแข่งขันจากคู่แข่ง สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้จะเป็นตัวกระตุ้นให้เกิดการแสวงหาแนวทางการกระบวนการในการแก้ปัญหา และผ่านอุปสรรคไปได้ ก่อให้เกิดการปฏิบัติที่ดี 3) Best Practice ที่เกิดจากแรงบันดาลใจที่อยากจะพัฒนา หรือค้นหาวิธีการใหม่ เพื่อความพึงพอใจของหน่วยงาน หรือของตนเอง เพื่อสร้างประสิทธิภาพที่ดีกว่าเดิม (Linin, C. 2019)

สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์มีอำนาจหน้าที่และวัตถุประสงค์ ตามพระราชบัญญัติสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ 2550 และแก้ไขเพิ่มเติมรวมทั้งกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ตามมาตรา 8 กำหนดให้สถาบันเป็นสถานศึกษา มีวัตถุประสงค์ให้การศึกษาและส่งเสริมวิชาการตั้งแต่ระดับพื้นฐานวิชาชีพถึงวิชาชีพชั้นสูง ด้านนาฏศิลป์ ดุริยางคศิลป์ คีตศิลป์ ข่างศิลป์ ทั้งไทยและสากล รวมทั้งศิลปวัฒนธรรมระดับท้องถิ่นและระดับชาติ ทำการสอน ทำการแสดง ทำการวิจัย และให้บริการทางวิชาการ ตลอดจนส่งเสริม สืบสาน สร้างสรรค์ ทำนุบำรุง และเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมอันเป็นเอกลักษณ์ของชาติ และศิลปวัฒนธรรมที่หลากหลายของชุมชนในท้องถิ่น (Bunditpatanasilpa Institute, 2007) การบริหารความเป็นเลิศเป็นพันธกิจสำคัญประการหนึ่งในสถาบันอุดมศึกษา เพราะความเป็นเลิศและการจัดการความเป็นเลิศเป็นความมุ่งมั่นที่องค์กรต้องการกระทำและจำเป็น (Asawaphum, 2016) และการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน เป็นยุทธศาสตร์สำคัญในการขับเคลื่อนประเทศไปสู่ระบบเศรษฐกิจที่มีความเข้มแข็ง มีเสถียรภาพนำไปสู่การพัฒนาที่มีคุณภาพและยั่งยืน ซึ่งมีปัจจัยสนับสนุนพื้นฐานครอบคลุม 4 ด้าน ได้แก่ ด้านทรัพยากรมนุษย์ ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ด้านการปรับปรุงประสิทธิภาพการบริหารจัดการ และด้านการพัฒนาระบบข้อมูลข่าวสารด้านบริหารจัดการ (National Quality Award Office, 2019) และพันธกิจหลักที่สำคัญของสถาบันอุดมศึกษาหรือมหาวิทยาลัย ในฐานะที่เป็นชุมปัญญาของสังคมที่เป็นพันธกิจที่ยอมรับในระดับสากลมี 4 ประการ คือ 1) การผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพ เพื่อพัฒนากำลังคนในระดับสูงให้กับสังคม ประเทศชาติ 2) การวิจัย เพื่อสร้างสรรค์องค์ความรู้สู่ความเป็นเลิศวิชาการ 3) การบริหารทางวิชาการแก่สังคม เพื่อสร้างสรรค์จรรยาบรรณให้สังคมเจริญก้าวหน้า และพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในสังคม โดยใช้วิชาการขั้นสูงเป็นพื้นฐาน 4) การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม เพื่อคงความเป็นเอกลักษณ์แห่งชาติไทย ในการดำเนินพันธกิจหลักของมหาวิทยาลัยดังกล่าวข้างต้นผู้ที่มีความสำคัญที่สุดที่จะทำให้บรรลุเป้าหมายของพันธกิจได้ก็คือ “อาจารย์” ที่จะต้องปฏิบัติพันธกิจทั้ง 4 ด้าน ควบคู่ไปในสัดส่วนที่เหมาะสม (Maun, 2016)

ระบบการประกันคุณภาพการศึกษา เป็นสิ่งที่สามารถยืนยันได้ว่า สถาบันการศึกษาได้มีการจัดระบบบริหารจัดการการศึกษา การบริหารจัดการองค์การในด้านต่าง ๆ ของสถาบันการศึกษาว่ามีคุณภาพมากน้อยเพียงใด และมีสิ่งใดบ้างที่จะต้องได้รับการปรับปรุงพัฒนาให้ดีขึ้น เพื่อให้เป็นสถาบันการศึกษาที่จัดการศึกษาได้ตามมาตรฐาน มีคุณภาพ มีความน่าเชื่อถือและเป็นที่ยอมรับของสาธารณชน สถาบันการศึกษาเมื่อผ่านการรับรองจากการประเมินคุณภาพการศึกษาก็นับได้ว่ามีระดับความเป็นเลิศตามเกณฑ์การประเมินคุณภาพภายนอกระดับอุดมศึกษาของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) คุณภาพและความเป็นเลิศมีความหมายคล้ายกันใช้แทนกันได้ ทั้งนี้ คุณภาพและความเป็นเลิศต่างหมายถึง คุณลักษณะที่มีมาตรฐานสูง และตั้งใจจะให้เกิดผลสัมฤทธิ์ไม่ต่ำกว่ามาตรฐาน (Gardner, 1961)

และสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์มีจุดที่ควรพัฒนา ได้แก่ 1) สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์และคณะควรมีการวิเคราะห์แผนการบริการวิชาการแก่สังคมที่คำนึงถึงศักยภาพบุคลากรของคณะและสถาบันที่มีอัตลักษณ์เด่น โดยอาจจะกำหนดการให้บริการวิชาการแก่สังคม เช่น หลักสูตรระยะสั้น การบริหารพื้นที่ที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด หรือการจัดผลงานแต่ละคณะ เพื่อทำให้เกิดรายได้ 2) สถาบันควรเร่งรัดการสร้างความรู้ความเข้าใจเรื่องการแข่งขันคุณภาพการศึกษาให้กับบุคลากรทุกคน ทุกส่วนงาน เพื่อสร้างวัฒนธรรมคุณภาพในการปฏิบัติงานให้เกิดขึ้นอย่างแท้จริง 3) สถาบันควรมีการจัดการอบรม ประชุม หรือให้ความรู้กับบุคลากรที่เกี่ยวกับการจัดทำแผนและถ่ายทอดแผนสู่การปฏิบัติ เพื่อที่จะสามารถนำวงจรคุณภาพ PDCA มาใช้เพื่อให้เกิดการพัฒนาทั้งในระดับปฏิบัติการงานโครงการ/กิจกรรม และระดับภาพรวมใหญ่ของแผนกลยุทธ์ เพื่อให้เกิดความสอดคล้องเชื่อมโยงกันและวัดความสำเร็จได้อย่างเป็นรูปธรรมที่ชัดเจนยิ่งขึ้น (Office for National Education Standards and Quality Assessment (Public organization, 2014))

จากสภาพปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการบริหารและการพัฒนาสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์สู่ความเป็นเลิศนั้น การบริหารเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อการทำงานของสถาบันฯ จำเป็นที่จะต้องปรับปรุงและแก้ไข ซึ่งผลการวิจัยที่ได้จะเป็นข้อมูลสำหรับการพัฒนาเป็นรูปแบบการบริหารจัดการสู่ความเป็นเลิศ ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพความคาดหวังของการบริหารจัดการสู่ความเป็นเลิศด้านนาฏศิลป์ ดนตรี คีตศิลป์ และทัศนศิลป์ของสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์
2. เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการสู่ความเป็นเลิศด้านนาฏศิลป์ ดนตรี คีตศิลป์ และทัศนศิลป์ของสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์
3. เพื่อให้ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในการนำรูปแบบการบริหารจัดการสู่ความเป็นเลิศด้านนาฏศิลป์ ดนตรี คีตศิลป์ และทัศนศิลป์ของสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ไปใช้

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการใช้ลักษณะรูปแบบของการวิจัยแบบผสมผสานวิธี (Mixed Methods Research) โดยการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง การศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพความคาดหวังของการบริหารจัดการสู่ความเป็นเลิศด้านนาฏศิลป์ ดนตรี คีตศิลป์ และทัศนศิลป์ และการศึกษาความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการสู่ความเป็นเลิศด้านนาฏศิลป์ ดนตรี คีตศิลป์ และทัศนศิลป์ของสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ มี 7 ขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาหลักการ แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการสู่ความเป็นเลิศด้านนาฏศิลป์ ดนตรี คีตศิลป์ และทัศนศิลป์ของสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ โดยรวบรวมข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานจากเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อสร้างแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งมีโครงสร้าง

ขั้นตอนที่ 2 นำแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างที่สร้างขึ้นและผ่านการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือแล้วไปเก็บข้อมูลกับผู้บริหาร วิทยาลัยนาฏศิลป์ สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาลัยดนตรี มหาวิทยาลัยรังสิต และคณะจิตรกรรม ประติมากรรมและภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์ จำนวน 8 คน

ขั้นตอนที่ 3 วิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ และนำมาเขียนเป็นโครงสร้างของเครื่องมือวิจัย คือ แบบประเมินสภาพปัจจุบันและสภาพความคาดหวังของการบริหารจัดการสู่ความเป็นเลิศด้านนาฏศิลป์ ดนตรี คีตศิลป์ และทัศนศิลป์ของสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ และนำไปตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ ทั้งความเที่ยงตรงของเนื้อหา การวิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนก และวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่น

ขั้นตอนที่ 4 นำแบบสอบถามไปเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหาร คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาจำนวน 19 แห่ง ในสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ รวมจำนวนทั้งสิ้น 1,201 คน ทำการศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีการสุ่มแบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สถานที่สถาบันเป็นชั้น (Strata) ประกอบด้วย ผู้บริหาร คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาในแต่ละหน่วยของสถาบันที่เป็นหน่วยในการสุ่ม (Sampling Unit) และกำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie, and Morgan, 1970) ในการประมาณค่าสัดส่วนของประชากรและกำหนดให้สัดส่วนของลักษณะที่สนใจในประชากรเท่ากับ 0.5 ระดับความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ 5% และระดับความเชื่อมั่น 95% ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 291 คนและการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามโดยใช้ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และจัดลำดับดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI) หรือการวิเคราะห์จัดลำดับความสำคัญของข้อมูลจากการประเมินสภาพปัจจุบันและสภาพความคาดหวังตามความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง โดยอาศัยแบบการเรียงลำดับของข้อมูล Modified Priority Needs Index: PNI Modified (Wongwan, 2007) เป็นวิธีการหาความแตกต่างของสภาพที่คาดหวังลบสภาพปัจจุบันแล้วหารด้วยสภาพปัจจุบัน ทั้งนี้เพื่อควบคุมขนาดของความต้องการจำเป็นให้อยู่ในช่วงพิสัยที่ไม่มากเกินไปจึงกำหนดค่า PNI ไม่ต่ำกว่า 0.2

ขั้นตอนที่ 5 พัฒนารูปแบบการบริหารจัดการสู่ความเป็นเลิศด้านนาฏศิลป์ ดนตรี คีตศิลป์ และทัศนศิลป์ของสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ จากการนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาความต้องการจำเป็นในระยะที่ 1 เลือกความต้องการจำเป็นลำดับที่หนึ่งมาพัฒนา (ร่าง) รูปแบบการบริหารจัดการสู่ความเป็นเลิศด้านนาฏศิลป์ ดนตรี คีตศิลป์ และทัศนศิลป์ ของสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ และส่งแบบสอบถามความคิดเห็นจากผู้ทรงคุณวุฒิที่ใช้ในการพิจารณา จำนวน 9 คน

ขั้นตอนที่ 6 สร้างแบบสอบถามเพื่อศึกษาความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารจัดการสู่ความเป็นเลิศด้านนาฏศิลป์ ดนตรี คีตศิลป์ และทัศนศิลป์ของสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ และเก็บข้อมูลจากผู้บริหาร คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาที่ปฏิบัติงานเกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการสู่ความเป็นเลิศด้านนาฏศิลป์ ดนตรี คีตศิลป์ และทัศนศิลป์ จำนวน 57 คน นำข้อที่มีค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean) มีค่าความเหมาะสมในระดับ 3.51 ขึ้นไปอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

มาใช้เป็นรูปแบบการบริหารจัดการสู่ความเป็นเลิศด้านนาฏศิลป์ ดนตรี คีตศิลป์ และทัศนศิลป์ ของสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์

ขั้นตอนที่ 7 นำเสนอแนวทางการพัฒนาตามรูปแบบการบริหารจัดการสู่ความเป็นเลิศด้านนาฏศิลป์ ดนตรี คีตศิลป์ และทัศนศิลป์ ของสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ให้ผู้ทรงคุณวุฒิใช้ในการพิจารณา เพื่อให้ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในการนำรูปแบบการบริหารจัดการสู่ความเป็นเลิศด้านนาฏศิลป์ ดนตรี คีตศิลป์ และทัศนศิลป์ ของสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ และวิเคราะห์โดยข้อมูลเป็นความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

ผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่องการพัฒนาตามรูปแบบการบริหารจัดการสู่ความเป็นเลิศด้านนาฏศิลป์ ดนตรี คีตศิลป์ และทัศนศิลป์ของสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ สรุปผลการศึกษาดังนี้

วัตถุประสงค์ที่ 1 ผลการวิจัยพบว่า ด้านการให้ความสำคัญกับผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีความต้องการจำเป็นมากที่สุด (ค่า PNI = 0.261) รองลงมาคือ ด้านการมุ่งเน้นบุคลากร (ค่า PNI = 0.249) ถัดมาคือ ด้านการวัด การวิเคราะห์และการจัดการความรู้ และด้านผลลัพธ์การดำเนินการ (ค่า PNI = 0.229) ด้านการมุ่งเน้นระบบปฏิบัติการ (ค่า PNI = 0.202) ด้านภาวะผู้นำและการนำองค์กร (ค่า PNI = 0.201) และด้านการวางแผนกลยุทธ์ (ค่า PNI = 0.177) ตามลำดับ

ตารางที่ 1 แสดงค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารจัดการสู่ความเป็นเลิศด้านนาฏศิลป์ ดนตรี คีตศิลป์ และทัศนศิลป์ของสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์

การบริหารจัดการสู่ความเป็นเลิศด้าน นาฏศิลป์ ดนตรี คีตศิลป์ และทัศนศิลป์	n = 291					
	สภาพที่เป็นจริง		สภาพที่คาดหวัง		ความต้องการจำเป็น	
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.	PNI _{Modified}	ลำดับ
ภาวะผู้นำและการนำองค์กร	3.84	0.61	4.61	0.48	0.201	6
การวางแผนกลยุทธ์	3.89	0.65	4.58	0.54	0.177	7
การให้ความสำคัญกับผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	3.60	0.7	4.54	0.56	0.261	1
การวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้	3.71	0.69	4.56	0.56	0.229	3
การมุ่งเน้นบุคลากร	3.66	0.72	4.57	0.60	0.249	2
การมุ่งเน้นระบบปฏิบัติการ	3.86	0.63	4.64	0.52	0.202	5
ผลลัพธ์การดำเนินการ	3.76	0.65	4.62	0.55	0.229	3
รวม	3.76	.61	4.59	.51	0.221	

วัตถุประสงค์ที่ 2 ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนาตามรูปแบบพัฒนาการบริหารจัดการสู่ความเป็นเลิศด้านนาฏศิลป์ ดนตรี คีตศิลป์ และทัศนศิลป์ของสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ จากการพิจารณาค่าความต้องการจำเป็นทำให้ความต้องการจำเป็นเรียงลำดับจากมากไปน้อย ผู้วิจัยนำค่าความต้องการจำเป็นอันดับแรกนำมาพัฒนา

(ร่าง) รูปแบบการบริหารจัดการสู่ความเป็นเลิศด้านนาฏศิลป์ ดนตรี คีตศิลป์ และทัศนศิลป์ของสถาบันพัฒนศิลป์ ประกอบด้วย 1) ภาวะผู้นำและการนำองค์กร มี 7 รูปแบบ 2) การวางแผนกลยุทธ์ มี 7 รูปแบบ 3) การให้ความสำคัญกับผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย มี 5 รูปแบบ 4) การวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้ มี 6 รูปแบบ 5) การมุ่งเน้นบุคลากร มี 8 รูปแบบ 6) การมุ่งเน้นระบบปฏิบัติการ มี 6 รูปแบบ และ 7) ผลลัพธ์การดำเนินการ มี 7 รูปแบบ

ผลการประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารจัดการสู่ความเป็นเลิศด้านนาฏศิลป์ ดนตรี คีตศิลป์ และทัศนศิลป์ของสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ พบว่า มีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.24, S.D = .54) และสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด (3.51) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($t = 10.19$, $p = .001$) ทั้งนี้เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยทุกด้านสูงกว่าเกณฑ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

วัตถุประสงค์ที่ 3 ผลการวิจัยพบว่า ผู้ทรงคุณวุฒิเห็นด้วยกับการให้ข้อเสนอแนะ โดยข้อมูลดังกล่าวเป็นข้อมูลเชิงคุณภาพ และนำมาวิเคราะห์เชิงเนื้อหาเพื่อให้ได้ข้อสรุปที่เป็นข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในการนำเสนอรูปแบบการบริหารจัดการสู่ความเป็นเลิศด้านนาฏศิลป์ ดนตรี คีตศิลป์ และทัศนศิลป์ของสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ประกอบด้วย 1) นโยบายระดับกระทรวง จำนวน 7 ข้อ 2) นโยบายระดับสถาบัน จำนวน 7 ข้อ และ 3) นโยบายระดับคณะและวิทยาลัย จำนวน 7 ข้อ

องค์ความรู้ใหม่

ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิเคราะห์เอกสาร การสัมภาษณ์ และข้อมูลจากแบบสอบถาม สรุปเป็นผังความคิด รูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการสู่ความเป็นเลิศด้านนาฏศิลป์ ดนตรี คีตศิลป์ และทัศนศิลป์ของสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ได้ดังนี้

ภาพที่ 1 ผังความคิดการพัฒนาการบริหารจัดการสู่ความเป็นเลิศด้านนาฏศิลป์ ดนตรี คีตศิลป์ และทัศนศิลป์ ของสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์

รูปแบบการบริหารจัดการสู่ความเป็นเลิศด้านนาฏศิลป์ ดนตรี คีตศิลป์ และทัศนศิลป์ของสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์

1. การให้ความสำคัญกับผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ควรมีระบบการจัดสรรทุนสนับสนุนให้นักศึกษาไปศึกษาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างสถาบันอุดมศึกษาที่ได้ทำ MOU ในต่างประเทศ จัดสรรงบประมาณสนับสนุนในการจ้างอาจารย์ชาวต่างชาติสอนนักศึกษาในรายวิชาเฉพาะทาง และควรมีการทำวิจัยต้องเกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษา การบริการทางวิชาการ ที่เกี่ยวข้องกับคุณค่า ต้นทุน หรือรายได้ของสถาบัน และนำมาใช้ประโยชน์ในการวางแผนขององค์กร ให้เกิดประสิทธิผล

2. การมุ่งเน้นบุคลากร ควรจัดระบบการถ่ายทอดวิธีการปฏิบัติงาน และมีระบบการให้คำปรึกษาในการปฏิบัติแก่บุคลากร มีระบบการอุทธรณ์และการร้องทุกข์ในเรื่องความไม่เป็นธรรม มีความยุติธรรมกับบุคลากร มีระบบการให้รางวัล ยกย่องเชิดชูเกียรติแก่ผู้บริหาร คณาจารย์ และบุคลากรที่มีผลการปฏิบัติงานดีเด่น และมีการจัดการระบบการบริหารทรัพยากรบุคคลในองค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

3. การวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้ ควรมีระบบการวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้ ที่มีประสิทธิภาพ ผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศในการสื่อสารระหว่างผู้บริหาร คณาจารย์ บุคลากร นักศึกษาและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกลุ่มต่าง ๆ มีการส่งเสริมให้บุคลากรสามารถแสดงความคิดเห็นทางด้านการจัดการความรู้ต่อผู้บังคับบัญชาได้โดยตรง ใช้ระบบการสื่อสารและเทคโนโลยี เพื่อสร้างเครือข่ายด้านการจัดการความรู้ และมีระบบการยกย่องหรือการให้รางวัล (Rewards) เพื่อเอื้อต่อการจัดการความรู้ในองค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4. ผลลัพธ์การดำเนินการ ต้องมีการเตรียมความพร้อมระบบปฏิบัติการ กรณีเกิดภัยพิบัติ และภาวะฉุกเฉินมีระบบการนำผลการสำรวจความพึงพอใจ (ความสุขในการทำงาน) ความไม่พึงพอใจ (ระบบการทำงาน การจัดการเรียนการสอน การบริการทางวิชาการ) ในการปฏิบัติงานของบุคลากร และการจัดการเรื่องร้องทุกข์ (นักศึกษา บุคลากร และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย) มาพัฒนาและปรับปรุงในองค์กร ส่งเสริมให้นักศึกษา และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกลุ่มต่าง ๆ มีความเท่าเทียมในการเข้าถึงทรัพยากร และสิ่งอำนวยความสะดวกได้อย่างเหมาะสม

5 การมุ่งเน้นระบบปฏิบัติการ .ควรมีระบบการวิเคราะห์ และการวิจัยกระบวนการปฏิบัติงาน เพื่อลดปัญหาและต้นทุนการดำเนินการบริการทางวิชาการ ส่งเสริมการบริการทางวิชาการที่เชื่อมโยงกับการเรียนการสอน งานวิจัยและงานสร้างสรรค์ และส่งเสริมให้การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ระบบการถ่ายทอดองค์ความรู้ที่ได้จากการทบทวนผลการดำเนินการที่มีประสิทธิภาพ เพื่อให้ได้แนวปฏิบัติที่ดี และนวัตกรรมในองค์กร

6. ภาวะผู้นำและการนำองค์กร ควรบริหารจัดการด้านเงินเดือน ค่าจ้าง ค่าตอบแทนได้อย่างทั่วถึง ยุติธรรม เสมอภาค และเท่าเทียมกัน มีการกำหนดทิศทาง โดยคำนึงถึงวิสัยทัศน์ พันธกิจ ของกระทรวง และความต้องการ ความจำเป็น สามารถตอบสนองความต้องการของนักศึกษา และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่าง ๆ เพื่อสร้างความเชื่อมั่นว่ามีระบบกระบวนการบริหารจัดการที่ดี และเป็นแบบอย่างในการนำองค์กรไปสู่ความเป็น

เลิศ สามารถตอบสนองต่อความต้องการของสาธารณชนและมีวิธีการสร้างความเข้มแข็งแก่ชุมชน สังคม และประเทศได้

7. การวางแผนกลยุทธ์ ควรมีระบบกำหนดนโยบายที่มีความสอดคล้องกับสภาพการแข่งขันทางด้านการศึกษ ส่งเสริมให้บุคลากรได้มีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายและแผนปฏิบัติการขององค์กรให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ พันธกิจ ส่งเสริมให้บุคลากรสามารถจัดทำแผนปฏิบัติการ โดยถ่ายทอดจากวิสัยทัศน์ พันธกิจ ค่านิยม นโยบาย ยุทธศาสตร์ และแผนงานภายใต้การจัดลำดับความสำคัญของปัญหาได้ มีการวางระบบการบริหารจัดการการศึกษาสู่ความเป็นเลิศในระดับนานาชาติ โดยกำหนดตัวชี้วัด ติดตาม และประเมินผลไว้อย่างชัดเจน นำหลักธรรมาภิบาลในการบูรณาการบริหารจัดการภายในองค์กรได้อย่างเหมาะสม

อภิปรายผลการวิจัย

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 1 พบว่า การศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพความคาดหวังของการบริหารจัดการสู่ความเป็นเลิศด้านนาฏศิลป์ ดนตรี คีตศิลป์ และทัศนศิลป์ของสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ พบว่า ด้านการให้ความสำคัญกับผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีความต้องการจำเป็นมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านการมุ่งเน้นบุคลากร ถัดมาคือ ด้านการวัด การวิเคราะห์และการจัดการความรู้ ด้านผลลัพธ์การดำเนินการ ด้านการมุ่งเน้นระบบปฏิบัติการ ด้านภาวะผู้นำและการนำองค์กร และด้านการวางแผนกลยุทธ์ ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะองค์ประกอบทุกด้านมีความต้องการจำเป็นที่จะพัฒนาการบริหารจัดการสู่ความเป็นเลิศด้านนาฏศิลป์ ดนตรี คีตศิลป์ และทัศนศิลป์ของสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปัทมวรรณ สิงห์ศรี (Singhsri, 2015) ได้ศึกษาเรื่อง รูปแบบความสัมพันธ์ระหว่าง ทูตทางปัญญา การจัดการความรู้ และองค์การที่เป็นเลิศของสถาบันอุดมศึกษาไทย ผลการวิจัยพบว่า องค์การที่เป็นเลิศ ประกอบด้วย ผู้นำองค์กร การวางแผนกลยุทธ์ การมุ่งเน้นกับผู้รับบริการ การจัดการงานวิชาการ การจัดการสารสนเทศ และการจัดการความรู้ การจัดการทรัพยากรมนุษย์ การจัดการกระบวนการ การจัดการทางการเงิน และการมุ่งเน้นชุมชนและสังคม เช่นเดียวกับ ศตริตน์ ทิพย์ผ่อง (Thipphong, 2014) ได้ศึกษาเรื่อง รูปแบบการบริหารจัดการและกลไกการบริหารเพื่อการดำเนินงานตามแนวทางการบริหารสู่ความเป็นเลิศ สำหรับสาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบการบริหารคุณภาพที่สอดคล้องเกณฑ์การประกันคุณภาพแนวเกณฑ์การประเมินการบริหารสู่ความเป็นเลิศและเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งชาติ มีทั้งสิ้น 12 องค์ประกอบหลัก และ 52 องค์ประกอบย่อย

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 2 พบว่า รูปแบบทุกองค์ประกอบโดยรวมมีความเหมาะสมและความเป็นไปได้และสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดในระดับ 3.51 ขึ้นไปอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะรูปแบบทุกองค์ประกอบเป็นแนวทางที่เหมาะสมสำหรับการบริหารสถาบันการศึกษา สอดคล้องกับ กิตติ ศรีนุชศาสตร์. (Srinuchshart, 2017) ได้ศึกษาเรื่องแนวทางการบริหารโรงเรียนนายเรืออากาศเพื่อสู่ความเป็นเลิศ ผลการวิจัยพบว่า ความพร้อมในการดำเนินการในหมวดการนำองค์กร การวางแผนเชิงยุทธศาสตร์ การมุ่งเน้นผู้เรียน ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและหน่วยผู้ใช้ การวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้ การมุ่งเน้น

คณาจารย์และบุคลากร การจัดการกระบวนการและผลลัพธ์ การดำเนินการ มีผลการประเมินความพร้อมเป็นไปในทิศทางเดียวกันทุกหมวด คือ มีความพร้อมในระดับปานกลางถึงต่ำจากผลการวิจัย เช่นเดียวกับ บุญทิพย์ ลิขิตพงษ์วิทย์ (Likitpongwit, 2017) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยความเป็นเลิศในการบริหารวิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข ผลการวิจัยพบว่า 1. ปัจจัยความเป็นเลิศในการบริหารวิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข ประกอบด้วย 8 ปัจจัยที่สำคัญ คือ 1) ภาวะผู้นำของผู้บริหาร 2) การมุ่งเน้นบุคลากร 3) การมุ่งเน้นปฏิบัติการ 4) การบริหารตามหลักธรรมาภิบาล 5) กระบวนการจัดการเรียนการสอน 6) ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ 7) การวางแผนกลยุทธ์ และ 8) การมุ่งเน้นผลลัพธ์การดำเนินงาน 2. ผลการยืนยันปัจจัยความเป็นเลิศในการบริหารวิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข พบว่า ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 คน มีความเห็นสอดคล้องกัน โดยมีความเห็นว่า ปัจจัยความเป็นเลิศในการบริหารวิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข ทั้ง 8 ปัจจัย มีความเหมาะสม มีความเป็นไปได้ มีความถูกต้อง และเป็นประโยชน์ ควรเพิ่มสมรรถนะความเป็นเลิศในการบริหารที่เหมาะสมให้กับบุคลากร และดำเนินการพัฒนาหลักสูตร เพื่อพัฒนาศักยภาพผู้บริหาร โดยตามบริบทที่จำเป็นในวิทยาลัยพยาบาล

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 3 พบว่า การศึกษาการให้ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในการนำรูปแบบการบริหารจัดการสู่ความเป็นเลิศด้านนาฏศิลป์ ดนตรี คีตศิลป์ และทัศนศิลป์ของสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ไปใช้ ทำการศึกษาผ่านองค์ประกอบ ตามแนวคิดเกี่ยวกับความเป็นเลิศ 1) เกณฑ์คุณภาพการศึกษา เพื่อดำเนินการที่เป็นเลิศ (EdPEX) 2) เกณฑ์การจัดการตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งชาติ (Thailand Quality Award: TQA) 3) เกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ (Public Sector Management Quality Award: PMQA) 4) การบริหารคุณภาพ (Total Quality Management: TQM) และ 5) แนวปฏิบัติที่ดี (Best Practice) ซึ่งประกอบด้วย 1) ภาวะผู้นำและการนำองค์กร 2) การวางแผนกลยุทธ์ 3) การให้ความสำคัญกับผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย 4) การวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้ 5) การมุ่งเน้นบุคลากร 6) การมุ่งเน้นระบบปฏิบัติการ และ 7) ผลลัพธ์การดำเนินการ โดยนำเสนอเป็นข้อเสนอแนะระดับสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะหากสถาบันได้ดำเนินการตามข้อเสนอแนะดังกล่าวจะสนับสนุนให้การดำเนินงานมุ่งสู่ความเป็นเลิศด้านนาฏศิลป์ ดนตรี คีตศิลป์ และทัศนศิลป์ สอดคล้องกับงานวิจัยของ หทัยรัตน์ บุญมา (Boonma, 2018) ได้ศึกษาเรื่องการส่งเสริมวัฒนธรรมองค์การของสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กระทรวงวัฒนธรรม ผลการวิจัยพบว่า 1) วัฒนธรรมองค์การของสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กระทรวงวัฒนธรรม ได้แก่ ด้านนโยบายการบริหาร ด้านความผูกพันต่อองค์กร ด้านลักษณะองค์การ และด้านภาวะผู้นำ ส่วนองค์ประกอบวัฒนธรรมองค์การของสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กระทรวงวัฒนธรรม ได้แก่ วัฒนธรรมแบบกระบวนการ วัฒนธรรมแบบมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ วัฒนธรรมแบบปรับตัว และวัฒนธรรมที่เน้นความสัมพันธ์สำหรับประสิทธิผลของสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ได้แก่ คุณภาพองค์การ ความสามารถของผู้เรียน ประสิทธิภาพในการทำงาน ความสามารถในการแก้ปัญหา และความพึงพอใจของนักศึกษา 2) อิทธิพลของวัฒนธรรมองค์การของสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กระทรวงวัฒนธรรม พบว่า ปัจจัยนำเข้าด้านความผูกพันต่อองค์กร ด้านลักษณะองค์การ ด้านนโยบายการบริหาร และด้านภาวะผู้นำ มีความสัมพันธ์กับการส่งเสริมวัฒนธรรมองค์การของสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 สามารถพยากรณ์วัฒนธรรม

องค์การของสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ร้อยละ 79.20 วัฒนธรรมองค์การที่เน้นความสัมพันธ์ และมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ มีต่อประสิทธิผลของสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 สามารถพยากรณ์วัฒนธรรมองค์การของสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ร้อยละ 42.70 และ 3) แนวทางทางส่งเสริมวัฒนธรรมองค์การของสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กระทรวงวัฒนธรรม ประกอบด้วย 1) ลักษณะของวัฒนธรรมองค์การ ได้แก่ ภาวะผู้นำ นโยบายการบริหาร ลักษณะองค์การ และความผูกพันต่อองค์การ 2) องค์ประกอบของวัฒนธรรมองค์การ ได้แก่ ด้านสถาบัน ด้านบุคลากร และด้านคุณลักษณะวัฒนธรรมที่เน้นความสัมพันธ์ และ 3) ประสิทธิผลของสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ได้แก่ บุคลากร ผู้เรียน และผลงานด้านศิลปะ นาฏศิลป์ ดนตรี และผลงานของสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์

สรุป

ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารจัดการสู่ความเป็นเลิศด้านนาฏศิลป์ ดนตรี คีตศิลป์ และทัศนศิลป์ของสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ พบว่า ด้านการให้ความสำคัญกับผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย มีความต้องการจำเป็นมากที่สุด รองลงมา คือ ด้านการมุ่งเน้นบุคลากร ถัดมาคือ ด้านการวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้ และ ด้านผลลัพธ์การดำเนินการ ด้านการมุ่งเน้นระบบปฏิบัติการ ด้านภาวะผู้นำและการนำองค์กร และด้านการวางแผนกลยุทธ์ ตามลำดับ โดยพัฒนาเป็นรูปแบบการบริหารจัดการสู่ความเป็นเลิศด้านนาฏศิลป์ ดนตรี คีตศิลป์ และทัศนศิลป์ มี 7 องค์ประกอบ จำนวน 46 ข้อ มีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมากและสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีข้อเสนอแนะเชิงนโยบายประกอบด้วย 1) นโยบายระดับกระทรวง จำนวน 7 ข้อ 2) นโยบายระดับสถาบัน จำนวน 7 ข้อ และ 3) นโยบายระดับคณะและวิทยาลัย จำนวน 7 ข้อ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำไปใช้ประโยชน์

1.1 ควรมีการนำรูปแบบการบริหารจัดการสู่ความเป็นเลิศด้านนาฏศิลป์ ดนตรี คีตศิลป์ และทัศนศิลป์ของสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ไปทดลองใช้ตามรูปแบบการบริหารจัดการสู่ความเป็นเลิศเพื่อให้ได้วิธีการพัฒนาบริหารจัดการสู่ความเป็นเลิศที่มีความหลากหลายและนำมาซึ่งประโยชน์ในการพัฒนาการบริหารจัดการ

1.2 จากการให้ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในการนำรูปแบบการบริหารจัดการสู่ความเป็นเลิศด้านนาฏศิลป์ ดนตรี คีตศิลป์ และทัศนศิลป์ของสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ไปใช้เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครอบคลุมในทุกมิติที่มีความเกี่ยวข้องกับนโยบาย และให้ได้ข้อสรุปที่เป็นข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในการนำรูปแบบการบริหารจัดการสู่ความเป็นเลิศไปใช้ต่อไป

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการทำวิจัยในครั้งต่อไป

2.1 ควรทำการวิจัยเชิงคุณภาพโดยทำการสัมภาษณ์ผู้บริหาร และบุคลากรทางการศึกษาที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ทราบรายละเอียดในประเด็นปัญหาต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการบริหารจัดการ

2.2 ควรทำการวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อศึกษาถึงรายละเอียดของปัญหา อุปสรรค โอกาสในการพัฒนา และศักยภาพในการพัฒนาสู่ความเป็นเลิศด้านนาฏศิลป์ ดนตรี คีตศิลป์ และทัศนศิลป์ของสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์

2.3 ควรทำการวิจัยเชิงปริมาณ เพื่อศึกษาถึงภาพลักษณ์ของสถาบันการศึกษาต่อการพัฒนาสู่ความเป็นเลิศด้านนาฏศิลป์ ดนตรี คีตศิลป์ และทัศนศิลป์ของสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์

References

- Asawaphum, S. (2016). Excellence and Excellence Management. *Bua Bundit Journal Educational Management*, 16(1), 1-8.
- Boonma, H. (2018). Organizational Culture Promoted by Bunditpatanasilpa Institute, Ministry of Culture. *Journal of Humanities and Social Sciences Mahasarakham University*, 37(1), 59-73.
- Bunditpatanasilpa Institute. (2017). *Bundit Pattanasilpa Institute Development Plan 2017-2021*. Nakhon Pathom: Copy Work.
- Bunditpatanasilpa Institute. (2018). *Self-Assessment Report, Self-Assessment Report 2018*. Nakhon Pathom: Institute.
- Bunditpatanasilpa Institute. (2007). *Bunditpatanasilpa Institute Act 2007 and related laws*. Nakhon Pathom: Nucha Printing Company Limited.
- Linin, C. (2019). *Know best practices: Best Practice, International Affairs Division and Quality Assurance*. Rajamangala University of Technology Srivijaya. Retrieved September 29, 2019, from <http://www.ks.rmutsu.ac.th/en/bestpractice>.
- Gardner, J. (1961). *Excellence*. New York: Haper and Row.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30, 607-610.
- Likitpongwit, B. (2017). The Excellence Factors for Nursing College Administration under the Ministry of Public Health. *The Southern College Network Journal of Nursing and Public Health*, 4(1), 117 – 134.
- Maun, R. (2016). Efficient Teaching and Learning in Higher Education. *Journal of Southern Technology*, 9(2), 169-176.
- National Quality Award Office. (2019). *Background, National Quality Award*. Retrieved October 6, 2019, from <https://www.tqa.or.th/th/tqa-award/background/>.

- Office for National Education Standards and Quality Assessment (Public organization). (2014). *Report of the results of third round external quality assessment Tertiary level*. Bangkok: Office.
- Singhsri, P. (2015). The Relationship Model Between Intellectual Capital, Knowledge Management and Organization Excellence of Thai Higher Education. *Journal of Graduate Studies Valaya Alongkron Rajabhat University under the Royal Patronage*, 9(1), 187–203.
- Srinuchshart, K. (2017). Administrative Guidelines of Navaminda Kasatriyadhiraj Royal Air Force Academy to Excellence. *Royal Thai Air Force Academy Journal of Humanities and Social Sciences*, 5(5), 74–86.
- Tipphong, S. (2014). Administrative and Mechanism Performance Excellence for Home Economics Program, Rajabhat. *Suthiparithat Journal Dhurakij Pundit University*, 28(86), 257–273.
- Wongwan, S. (2007). *Research on Needs Assessment*. Bangkok: Chulalongkorn University.